

Puupäähattu Jussi Tuomolalle

Suomen sarjakuvaseura päätti tänä vuonna jakaa Puupäähätun pitkän linjan humoristille, Viivi ja Wagner -sarjakuvan piirtäjä Jussi "Juba" Tuomolalle.

sassa onkin possun ja nuoren naisen suhde, sarjan maailma mahdollistaa hyvin monenlaisia huumoria. Underground-sarjakuvan perinteestä ponnistava Juba hallitsee niin sarjakuvan konventioilla leikkivän metasarjakuvan, piikkikkään satiirin kuin perinteisen pieruuhumorinkin.

Juban ura ei kuitenkaan ole kiteytettyssä vain Viiviin ja Wagneriin. Hän kuuluu niihin suomalaisen sarjakuvan rautaisiin ammattilaisiin, jotka osaavat räätäläidä tarinan foorumin mukaan. Tuottelias ja monipuolinen Juba on tehnyt niin kaupallisia kuin epäkaupallisia sarjakuvia 80-luvun alusta lähtien. Hänen sarjakuviaan on julkaistu vuosien mittaan lukuisissa eri kotimaisissa sarjakuvalehdissä ja aikakauslehdissä (mm. Kannus, Suomen Mad ja Pahkasika). Lisäksi Juban sarjakuvia on julkaistu mm. Ranskassa, Saksassa, Englannissa ja Yhdysvalloissa.

Viivin ja Wagnerin ilmestyminen Helsingin Sanomien sarjakuvavuosille vuonna 1997 nosti miehen suosion kuitenkin ennen näkemättömiin mittoihin. Mikä sitten on syy Juban suosioon? Lyhyesti: tilannetajun yhdistyminen rönsyilevään mielikuvitukseen. Sarjakuvassa, kuten kaikilla muillakin taiteen ja populaarikulttuurin osa-alueilla, on oleellista kyetä luomaan jotain omintakeista. Juban tuotanto ja Viivi ja Wagnerin kristallisoitunana on tästä hyvä esimerkki. Hyvä sarjakuva on oma pieni maailmankaikkeutensa, jossa pätevät taiteilijan itsensä määrittämät säännöt ja lainalaisuudet. Viivin ja Wagnerin maailma mahdollistaa hyvin surrealistisia, mutta myös niitä todentuntuista

udessaan miltei pelottavia hetkiä. Välillä lukija havahtuu varmaan uskoon: "Kotimme on asennettu Wagner-kamera, se mies ei ole voinut keksiä tätä!" ■

Ketkä ovat saaneet Puupäähätun aikaisemmin?

Suomen sarjakuvaseura ry on vuodesta 1972 lähtien jakanut arvostetuinta suomalaiselle sarjakuvantekijälle annettavaa palkintoa, Puupäähattu-palkintoa. Nimensä ja muotonsa se on saanut Ola Fogelbergin klassisen sarjakuvahahmon Pekka Puupään päähineen mukaan. Palkinto on tähän mennessä myönnetty seuraaville tekijöille (suluissa tekijän tärkeimmän sarjakuvan nimi):

- 1972 Tolo Fogelberg Kaila (Pekka Puupää)
- 1973 Veikko Savolainen (Joonas)
- 1975 Asmo Alho (Kieku ja Käiku)
- 1978 Tarmo Koivisto (Mämmilä)
- 1979 Veli-Pekka Alarc (Pelkko)
- 1980 Tove ja Lars Jansson (Muumi)
- 1981 Mauri Kannas (Nyrok City)
- 1982 Erkki Tahitu (Rymy-Eetu)
- 1983 Jorma Pitkänen (Näkymätön Viinänen)
- 1984 Kari Suomalainen (Wälskärin kertomuksia)
- 1985 Kari Leppänen (Raiden)
- 1988 Usko Laukkonen (Kapteeni Kidd)
- 1989 Timo Mäkelä (Peikkonen, Häijyt)
- 1990 Tom of Finland (=Touko Laaksonen) (Kake, Mike)
- 1991 Kivi Larmola (omakustanteita)
- 1992 Jyrki "Jycki" Paavola ja Risto "Rike" Nurisalo (Runteli, Puutahcinaää)
- 1993 Riitta Uusitalo (Nasu, Tipu Laitinen)
- 1994 Pauli Kallio (Kramppeja ja Nyrjähdyskiä)
- 1995 Pentti Oisamo
- 1996 Olavi Ylikainen ja Egon Meuronen
- 1997 Matti Hagelberg
- 1998 Pauli Heikkilä ja Markku Paretskoi (Vanhat herrat)
- 1999 Kati Kovács
- 2000 Jussi "Juba" Tuomola (Viivi ja Wagner)

Lisää tietoa puupäähätauista ja sarjakuvaseuran toiminnasta: www.kupla.net

Sarjakuvaseura totesi palkinnon perusteissa näin:

"Viime vuosikymmenen loppupuolella virisi valtava ihmissuhdesarjakuvabuumi, joka ei ole vieläkaan laantunut. Muun muassa Pauli Kallion Kramppeja ja nyrjähdyskiä, Sillantaus-Gylling-Rossen Naisen kanssa ja Maria Björklundin Kaksin ovat käsitelleet teemaa, joka ei koskaan ehdy - miehen ja naisen suhdetta. Jussi "Juba" Tuomolan Viivi ja Wagner lisää asetelmaan yhden tason lisää.

Kuten Juba on korostanut useissa haastatteluisissa, Wagner ei suinkaan ole mies vaan sika. Tiedostavan naisen ja särmikkään sian suhde antaa mahdollisuuden hyvin monenlaisiin asetelmiin. Niiden hauskuus ei ole niinkään loppuvitsissä vaan herkullisessa tilanteessa. Näin Juba on onnistunut välttämään perinteisen sanomalehtisarjakuvan sudenkuopan, pakonomaisen tarpeen vääntää väkinäinen vitsi loppuun. Vaikka pääo-

